

2025-01

DEN SVAGA SVENSKA KRONAN

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Den Norska Modellen: Globala Aktiefonder som Förklaringsmodell
  - Kapitalflykt och Valutaväxling
  - Paralleller till Sverige
3. Andra Faktorer Bakom Kronans Försvagning
  - Riksbankens Penningpolitik
  - Global Osäkerhet
  - Oron kring den Svenska Fastighetsmarknaden
  - Trendföljande Fonder
  - Stora Exportföretags Investeringar *Pensionskapital
4. Konsekvenser av en Svag Krona
  - Positiva Effekter
  - Negativa Effekter
5. Möjliga Åtgärder för att Stärka Kronan
6. Slutsats och Sammanfattning
7. Källförteckning

1. Inledning

Den svenska kronans försvagning har varit ett återkommande samtalsämne de senaste åren, och många söker efter förklaringar till denna utveckling.

Traditionella ekonomiska teorier har inte helt kunnat förklara varför kronan har försvagats, men en norsk artikel ger en intressant förklaringsmodell: **nordiska investerares ökade intresse för globala aktiefonder**.

Denna trend kan ha bidragit till att försvaga både den norska och svenska kronan. Denna rapport undersöker denna förklaringsmodell samt andra faktorer som påverkar kronans värde.

Vi kommer också att diskutera konsekvenserna av en svag krona och vilka åtgärder som kan vidtas för att stärka den.

2. Den Norska Modellen: Globala Aktiefonder som Förklaringsmodell

Enligt en artikel i Dagens Näringsliv (DN) har **norska investerares placeringar i utländska aktier och fonder ökat markant de senaste tio åren**.

- **Kapitalflykt och Valutaväxling:** Närmare bestämt har norrmännens investeringar i utländska aktier och andelar ökat från 623 miljarder kronor 2014 till 1985 miljarder kronor i slutet av 2023. Deras investeringar i obligationer och certifikat har under samma period ökat från 940 miljarder kronor till 1534 miljarder kronor.
- En stor del av dessa investeringar har kanaliserats till globala aktiefonder. För att köpa dessa fonder måste norska kronor växlas till andra valutor, framförallt amerikanska dollar, vilket **skapar en ökad efterfrågan på utländsk valuta och en minskad efterfrågan på den norska kronan**, vilket leder till att kronan försvagas. Artikeln hävdar att så mycket som **två tredjedelar av den norska kronans försvagning kan förklaras av nordmännens ökade utlandsinvesteringar**.
- **Paralleller till Sverige:** Även om den norska artikeln fokuserar på den norska kronan, finns det en tydlig koppling till den svenska kronans situation. Båda länderna har små, öppna ekonomier där investeringsflöden har en stor inverkan på valutakurserna. Det finns en liknande trend i Sverige, där sparande i globala aktiefonder har blivit alltmer populärt.
- Svenska investerare har också ökat sina investeringar i utländska tillgångar, vilket har lett till en ökad efterfrågan på utländsk valuta och ett minskat intresse för den svenska kronan. När svenska investerare köper andelar i utländska fonder, omvandlas svenska kronor till andra valutor. Denna dynamik skapar ett tryck nedåt på den svenska kronan.

3. Andra Faktorer Bakom Kronans Försvagning

Den norska modellen ger en viktig insikt, men det finns flera andra faktorer som också påverkar den svenska kronans värde:

- **Riksbankens Penningpolitik:** Riksbankens tidigare penningpolitik, med minusräntor och hot om valutainterventioner, har minskat utländska investerares aptit på svenska statspapper. Denna politik syftade ursprungligen till att öka inflationen genom att försvaga kronan, men har istället bidragit till kronans långsiktiga försvagning.
- Riksbankens agerande ledde till att internationella investerare och utländska centralbanker som köpte svenska statspapper insåg att de inte fick någon avkastning på räntan.

- **Global Osäkerhet:** Osäkerhet i omvärlden, som geopolitiska spänningar och ekonomiska kriser, leder till att investerare söker sig till säkrare valutor som dollarn och euron. Detta minskar efterfrågan på mindre valutor som den svenska kronan.
- **Oron kring den Svenska Fastighetsmarknaden:** Oron kring den svenska fastighetsmarknaden och högt belånade hushåll har också bidragit till en svagare krona. Utländska investerare har blivit mer försiktiga med att investera i Sverige på grund av dessa farhågor. Denna oro har förvärrats av att en del fastighetsbolag har haft svårigheter att hantera den nuvarande höga räntenivån.
- **Trendföljande Fonder:** Utländska modellfonder som följer trender har förstärkt och förlängt valutans nedgång, genom att sälja kronor baserat på kortsiktiga trender.
- **Stora Exportföretags Investeringar:** Stora svenska exportföretag återinvesterar en stor del av sina vinster utomlands istället för att växla dem till kronor, vilket minskar efterfrågan på kronan.
- **Pensionskapital:** Svenskt pensionskapital investeras i allt högre grad i utlandet, vilket också minskar efterfrågan på kronan. Det finns en tendens att svenskt pensionskapital går ut från Sverige och skapar negativa flöden som påverkar kronan negativt.

4. Konsekvenser av en Svag Krona

En svag krona har både positiva och negativa konsekvenser för den svenska ekonomin:

- **Positiva Effekter:**
  - **Export:** En svag krona gynnar svenska exportföretag genom att göra deras produkter billigare för utländska köpare. Detta skapar möjligheter för ökad försäljning och tillväxt.
  - **Avkastning på Utländska Investeringar:** Svenska investerare som har placerat pengar i utländska tillgångar får högre avkastning när kronan är svag.
- **Negativa Effekter:**
  - **Importerad Inflation:** En svag krona gör importerade varor och insatsvaror dyrare, vilket kan leda till högre inflation. Detta gör det svårare för Riksbanken att kontrollera inflationen.
  - **Dyrare Utlandsresor:** Svenska turister får mindre för pengarna när de reser utomlands.
  - **Minskad Köpkraft:** Svenska konsumenter får betala mer för importerade varor, vilket minskar deras köpkraft.

5. Möjliga Åtgärder för att Stärka Kronan

Det finns ingen enkel lösning för att stärka den svenska kronan, men det finns flera åtgärder som kan bidra till en förbättring:

- **Minskad Oro kring Fastighetsmarknaden:** En stabilisering av den svenska fastighetsmarknaden och en minskad oro bland utländska investerare skulle kunna leda till en starkare krona. Detta kräver åtgärder för att hantera skuldsättningen i hushåll och fastighetsbolag.

- **Synkroniserad Penningpolitik:** Att Riksbanken bedriver en mer synkroniserad penningpolitik med andra centralbanker, särskilt Europeiska centralbanken (ECB), kan minska ränteskillnaderna och göra kronan mer attraktiv. Riksbanken har själva poängterat vikten av detta för att förhindra ytterligare kronförsvagning.
- **Investeringsmöjligheter i Sverige:** Genom att skapa bättre investeringsmöjligheter i Sverige kan man minska utflödet av pensionskapital och andra investeringar. Detta kan innebära satsningar på infrastruktur och grön teknik.
- **Statspappersförsäljning:** Riksbankens försäljning av statspapper kan bidra till att öka räntorna och göra svenska statspapper mer attraktiva för utländska investerare.
- **Politiska Beslut:** Politiska beslut som underlättar investeringar i Sverige istället för utlandet kan stärka kronan. Det handlar om att skapa ett mer attraktivt investeringsklimat.

6. Slutsats och sammanfattning

Den norska artikeln ger en viktig insikt i hur nordiska investerares sparande i globala aktiefonder kan bidra till att försvaga kronan.

Det är dock viktigt att komma ihåg att det är en kombination av flera faktorer som ligger bakom den komplexa situation vi ser idag. För att stärka kronan krävs det både penningpolitiska och finanspolitiska åtgärder, samt en ökad stabilitet på den globala marknaden och en större tilltro till den svenska ekonomin.

Det är också viktigt att se att det inte är enbart negativt med en svag valuta utan att det gynnar exporten och skapar tillväxtmöjligheter. **Enligt flera bedömningar är kronan undervärderad, och det är mer troligt att en kronförstärkning ligger i korten än en fortsatt försvagning.**

7. Källförteckning

- Den svaga kronan – ett svårlöst problem - ESO - Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi
- Därför har kronan rasat – lägsta på 15 år | Tidningen Näringslivet
- Svekket kronen fordi Norge er blitt for lite og snevert for nordmenn? | DN.NO
- Tema: Kronan och flödena | SEB